

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költés hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom próza, versek

Baka István: Kora-tavaszi éjszaka
Balázs Gyula: A Vándor
Bányai Tamás: Glorium
Bárdos László:
Verlain katekizmust kér
Bittner János: Egy csont
Bodó Csiba Gizella: Inyencségek
G. Ferenczy Hanna: Nézetek
Jahoda Sándor: Tiszta dal
Jeney András: Tavaszderű
Kisslaki László:
A veterán ló kalandja
Kobrehel Károly: Suzannához
Ligeti Éva Kamasz tavasz
Millei Ilona: Epitáfium
Molnár Szilvia: Tetszeltánc
Nógrádi Gábor:
Rég ellenedre élek, Úr
Ocsovszky László: Nyugdíj
Péter Erika: Vak fényen átragyogj
Sárközi László: Egy költőnőnek X.
Soós József: Álom
Szei Ferenc: A madárnak
T. Ágoston László: Julia
Talabér Gergő: Tézene
Uhrman Iván: Járkálunk tovább
Verzár Éva: Mire megvirrad

elfeledettek

Keszthelyi Zoltán

Árkon-bokron át
Az igazat mondd
Égett a föld
Éjféli dal
Fájdalom
Fojtó éjszaka
Rapszódia
Új napok
Valóságból mesét álmodtam

gondolatok

Aszalós Sándor: Koszovó

klasszikusaink

Fazekas Mihály

A csermelyhez
A szem tüze
Az én poézisom

Örömmel vettük a hírt, hogy tisztelt és szeretett
barátunkat, Baranyi Ferencet az oly régen
kiérdemelt Kossuth-díjjal jutalmazták.
Gratulálunk!

Baranyi Ferenc

BALLADA A VILÁG KEREKÉRŐL

*"Proletár, folytatnám, de unnád,
tudod, hogy nem élsz lazacra, -
amíg tőkésék adnak munkát,
a tőkéséké a haszon."
(József Attila)*

Ha unod is, én folytatom,
mert érdemes rágódni rajta:
a tőkéséké a haszon,
s ezután sem telik lazacra.
Akinek kezében a balta:
gyújtóst is másnak vág vele,
de azért nincs okunk panaszra -
fordult a világ kereke.

A bársonyszék csak arra jó,
hogy belesüppedve a nemzet
nevében néhány naplopó
elparentálja azt a rendet,
mely mindmáig nem született meg -
elbánni hát könnyű vele.
Ma nyugatnak, tegnap keletnek
fordult a világ kereke.

Van címerünk, új utcanév
pöffeszkedik megannyi táblán,
de ázottak önértetét
sérti a vetített szívárvány.
Abból lesz áldozati bárány,
ki a farkast teperte le,
sorsunk nem fordul jobbra már - ám
fordult a világ kereke.

Proletár, az vessen magára,
aki önként nem látja be:
előre gördülünk, ha hátra
fordul a világ kereke.

Könyvajánló

A
MERCATOR STÚDIÓ
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is
nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit:
Az ablakvitéz
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára:
Letenyei fák
Kaskötő István:
Számadás
Kárpáti Tibor:
Csillagzapor
Sárközi László: Csikágó
Várad József:
A próbára tett táltos
Verzár Éva:
Tűzet viszek...

Ajánlott Honlapok

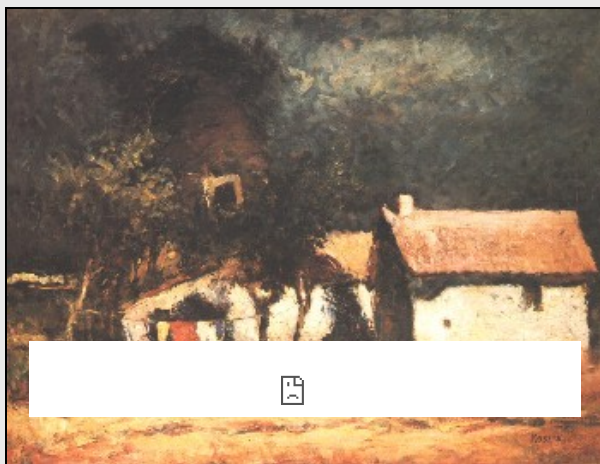
Aurin
Fantázia, Irodalom,
Művészet
Baka István Alapítvány
BARÁTOK
Irodalom. Művészet
Digitális Irodalmi
Akadémia
Fulletra
Amatőr Irodalmi Portál
Hetedhéthatár
HUMANISTAmozgalom
Irodalmi Rádió
Litera
Irodalmi Portál
Magyar Elektronikus
Könyvtár
Mercator Stúdió
Elektronikus Könyvkiadó
Másképp látók
Papiruszportál
Regénytár
Táncsics Alapítvány
Tiszatáj

Lúdas Matyi
Mancihoz
Rajta vitéz!

Háttérzene:
Benvenuto Terzi:
Pastorale
Szendrey-Karper László
gitár

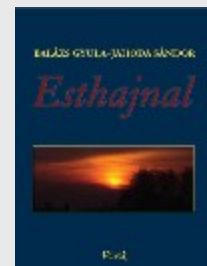
❖
A "Könyörgés apátiáért" című kötetből.
A Magyar Elektronikus Könyvtár adattárából.

Kosztka József: Ruhaszárítás

**Munkatársaink
Honlapjai**

Batta Eszter
Efraim Staub
Kamarás Klára
Kaskötő István
Komlós Attila
Polgár András
T.Agoston László
Váradi József
Végh Sándor

Megjelent Balázs Gyula és
Jahoda Sándor
közös verses kötete

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek. Kamarás Klára

Bárdos László
Verlaine katekizmust kér és
kap a monsi börtönben

Ó Uram! Új Uram! Vágyam beteljesítve!
Alig nyújtom kezem, már belesimul, íme,
a katekizmusod! Taposta mostanig
a talpam gyilkosan, s most íme, itt lakik,
cellámban otthonos, mert a jó lelkipásztor,
megérintve üde hitvágyam szándokától,
átadta kedvesen, hátha célt tett követ.
De Uram! Új Uram! Hiszen ez nyolc kötet!
Ez a Gaume püspök úr nincs híján a szavaknak,
nem úgy, mint én, midőn verssoraim fakadnak,
pedig spontán vagyok, miként majd hírlelik.
Most az első lapot olvasom estelig,
majd csak a kérdézt, majd a megannyi választ,
úgy hiszem, ez a könyv bemejt és kiáraszt,
magába töm s kivet, fölragad és leejt,
s irigylem, amiért egyetlen rést se rejt.
Hézagtalan. Csak épp... mily túlszabott méret!
Megrándult térdre hoz sínt, pólyát, gipszet, éket,
szikét — de hát minek? Uram, kend be sebet,
s ha a szisztéma most még túlon túl elég:
ne vedd új bűnömül. — Mindig csak belekaptam
mindenbe, s azután a képzeletnek adtam,
egészítse ki ő, és minden mű, szabály,
rendszer és életelv állt, mint a kártyavár,
hipp-hopp... s úgy is maradt, nem omlott össze
menten...

Talabér Gergő
Térszene

A Güell park mozaikjai ékszerként ragyogtak a koradélelőtti napfényben. Jules a terasz padján ülve egészen belefeledkezett az elé táruló élénk színek és formák kavalkádjába. Hosszú ideje tervezte, hogy eljön Barcelónába, így hát az utolsó főiskolai vizsgája után néhány nappal összecsomagolt és vonatra szállt. Párizsból indulva keresztül utazott egész Franciaországon, majd a Pireneusokon stoppal átkelve érkezett meg a tengerparti városba. Nem mintha híján lett volna a pénznek. Családjá jó anyagi körülmények között élt, ő pedig francia létére végzős volt egy angol egyetem építőmérnöki karán. Ez volt az utolsó szabad nyara. Mindent ki akart próbálni, amit idáig elmulasztott. Néha szinte megszállottja lett a gondolatnak, hogy a világ az eddig látottakhoz képest sokkal többet tartogat számára.

Jules az átlagosnál valamivel alacsonyabb és vékonyabb volt, egyedüli különleges vonását meghatározhatatlan, folyton változó színű szemei jelentették,

Propertiusnak egy sorát sosem felejttem,
de még egy óra is sok volt könyve előtt.
Elvarázsolt a rend, de bicskám beletört
utóbb a dátumok, sorszámok tömegébe...
A tagolás, Uram! Szolgád megannyi érve,
fejezete, hite, oldalszáma, szava,
olvasatlan enyém, míg itt az éjszaka.

Bittner János EGY CSONT...

Egy csont voltál, a kutya kergetett,
elképzeltem, hogy megmenthesselek,
álmodban jöttem, némán, hangtalan,
lobogva égett, lángolt lánghajam,
vörösre festette az éjszakát.
Megérezted az égett bőr szagát.

Mikor azt éreztem, hogy lángolok,
úgy rettegtem, azt hittem, álmodok,
és szinte fáj a tűz, megégetett,
és azt reméltem, hogy felébredek.
De éber voltam, óvó lánglovag,
hósként őriztem lázas álmodat.

Az álmodat álmodtam, kedvesem,
ahogy soha nem álmodtad te sem.
Ne csodálkozz, nem olyan nagy dolog,
hiszen te is ugyanazt gondold,
mint én, jobban tudod, mint én magam,
kimondod minden elrejtett szavam.

Uhrman Iván JÁRKÁLUNK TOVÁBB

(női Miklós)

...fél évszázad nem volt elég:
...nem koptathatta még
...a *sárral elkevert vért*. Elmebontó
tanulság ez, rémítő, rút memento.
Lám, hasztalan rimáncodtál a képnek,
hogy „...ints felém,...hogy nem hiába élek”!
A níbelungi sor ha jól pereg,
a *menet* még csakúgy *erőltetett*.

Tudtad te jól: mentsége nincs a versnek,
Csak az, hogy életműködés, ha termett.
Kacéran, mint a kis halacska ikrát,
Metrumba-rímbe úgy üríti titkát,
kínját, dühét, rajongását a jámbor,
ki embereszményt álmodik magából,
s elrejtendő e kinti rongy világot
bikæerőt zeng, s farkastisztaságot.

De vége már verseknek és csodáknak.
„Hazugság mind!” – dörren reánk e század.
A *tél* itt ötven év után *se* lágyult,
a szerb föld ismét *háborúba ájult*;
mi várhatunk könyvtárszobákba *bújva*,
hol késik egyre még a *béke ujjja*;
s az utca? Már alig merünk kimenni:
ott *leng a borzalom*, de *béke* semmi.
Csak álmodunk *tágas, szeles tetőkről*,
Az *öklök érveit* fújjuk kívülről,
s megsejtjük már döbbenet olykor-olykor:
e Földön más nem is jöhet, csak *oly kor*.

(1997)

a vendég

Koszta József festőművész 1861 - 1949.

Képzőművészet Magyarországon
adattárából

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Ocsovszky László
Nyugdíj

A kapuban állt, a postást várta, ma kell, hogy hozza nyugdíját. Szégyenkezve nézett körül. Minden alkalommal így történik, amióta nyugdíjas lett. Erre az időre elfogyott a pénze. Nehezen tudta beosztani hónapról hónapra, pedig már régen lemondott néhány olyan dologról, amit valamikor természetesnek vett. Most idegesebb volt a kelleténél, mert még az este elfogyott a cigarettája. A postás tizenegy óra körül érkezik, addig át kell vészelnie a nikotin hiányt. Ránézett az órájára. Kilenc óra volt. Türelmetlenül végignézett az utcán, hátha ma hamarabb bukkan föl a jól ismert kerékpár.

Korán ébredt. Görcsös fejfájás gyötörte. Az utóbbi években érzékeny lett a frontváltozásokra, különösen az eső előtti légnyomásváltozás okozott álmatlanságot, fejfájást. A reggeli kávéval lenyelt egy Algopyrint. Régebben ritkán vett be gyógyszert, mostanában, azonban rákényszerült, hogy a vérnyomását karban tartsa, az egyre sűrűbben jelentkező izületi fájdalmakat is enyhíteni kellett. A kávé kortyolgatása közben meghallgatta az időjárás jelentést. Tegnap harminc fokos meleg volt, hétágra sütött a nap, mára már alig húsz fokot és borús, esős időt jósolt a meteorológia. 📄

Millei Ilona
Epitáfium

Gyöngyvirág, fecskéfű,
álmodó, gyönyörű,
cikázó, táncos szél,
borókás, fényes tél,
álom is, lángoló,
áramló, víg folyó,
az is volt, s emlékek,
éjszaka, hajnalpír...
Mi volt még?
Volt egyszer Csernobil.

Baka István
Kora-tavaszi éjszaka

Kora-tavaszi éjszaka.
Alszol — a takarón kezed,
álmodban csillagok fagyott
rügyeit melengeted.

A ház előtti fán, az ágak
közein: sisakréseken
keresztül bámul ránk a hold —

Balázs Gyula
A vándor

...om, amit nem láthat senki,
...hallott hangokat hallani,
Én a végtelent akarom felfedezni
És mint vándor akarok vallani.
Utazóként, akiben a vágy tüze ég,
Hogy megérintse, mit az ész kivetett,
Valamivé tenni, mi másnak semmiség,
Ami a könnyek fényében didereg.
Megtalálni újra, mit már megtaláltak,
Mégis máshogyan és más döbbenettel,
Búcsút inteni a küls napvilágnak,
Hogy bennem éledjen újra a reggel.

Nógrádi Gábor
RÉG ELLENEDRE ÉLEK, ÚR,

vedd észre, s töltsd be végem!
Megmosolyogni szóltanul
vicsorgásaim szégyen.
Nékem ellen kell, nem a Szem
kőegek homlokában,
hisz megtéveszt, hogy gyermekem,
s az asszony tépi májam.
És megtéveszt... De nem! Tudom!
Te dúlsz minden dologban,
te unsz csókot, ha megunom
szerelmem asszonyomban.
Te bomlasz, hogyha késeket
dobálok az apámra...
Segíts!
Te nem!
Amíg lehet!
De mégse! Kész az ábra.
Én ellenedre – nincs tovább,
műved betöltöm – engedj!
Meghalsz – bögjetelek ostobák!
Bár pusztuljak el Benned!

Péter Erika
Vak fényen átragyogni

Hiába a kence, korhadnak az évek,
rozoga falakon a most mögé nézek.
Jó volna érteni, elhinni a jövőt,
délutánba látni, futni a múlt előtt.

Fárasztó az élet, a napok színvakok,

Isten néz farkasszemem velem?

Gyönyörű oltalmam, a holdfény
dárdája téged nem sebez meg,
mellbimbóid — hegyekre épült
végvárai a szerelemnek.

Elalszom én is, rettegésemet
lány szuszogásod szertefújja...
S nyelved és nyelvem lángjai
holnap összelobbannak újra.

Kosztka József: Muskátlis kislány

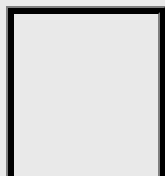

Liget Éva
Kamasz tavasz

Hajnali harmat cseppenként csordul,
felkelő Nap aranyába mártja
a gyönggyel teli levelet, s fordul,
megbillen, mint a várnak szánt kártya.

Téli álomból ébred a tavasz,
leheletétől jégvirág olvad,
hirtelen nyúlik akár a kamasz,
hókrisztálytenger - olvadó holnap.

Ágpáncél roppan, lehullik végre,
rügybezárt levél, bomlani óhajt,
langymeleg szélben mered az égre,
március felé jó nagyot sóhajt.

szemem gézbe kötve, világtalan vagyok.
Ne írd, és ne olvass, ne dogozz ma semmit,
a médiaszöveg meglátod felpezsdít.

Kezemben a mobil mosolygósan csörren,
a csillogás, a fény zenél körülöttem.
Most veszem észre azt, mit csak a vak nézhet,
látok csillagokat, amint összeérnek.

Értem a színeket, a barát kedves hangját,
fekete és fehér állhatatos harcát.
Vak fénynek ragyogni arcodat tartsd oda,
világosságot hoz, s kitárul a csoda.

(2008-03-05)

Sárközi László
Egy költőnék

X.

...miért kételkedsz verseimben s bennem,
hogy bármiféle ember alkotás
megőrizni képes téged? Megtettem

amit tudok s bátran tovább folytatom,
bár hitetlen vagyok. Nem hagyomány
vezérli tollam s nem is szófosás:
szeretlek. Csak ezt kifogásolhatod,

hisz' szidtalak, gyűlöltelek. Ma már
szégyenkezem, mikor csak rád gondolok.
S eszembe jutsz minden percben. Oly' szoros
kapocs van köztünk, szinte néha fáj.

Alap vagy, nem alapanyag. Ha könyvbe
írlak: emléked megőrzi talán,
avagy – kidobják a pócegdörbe...

Bányai Tamás
Glórium

2005 Augusztus

John Kismer a kezeit dörzsölte.
- Hallod-e Bill? Nagyszerű dolog ez a komputer. Ki
sem kell mozdulnunk a szobából, és mégis dől hozzánk a
pénz. Hihetetlen mennyi hülye van ezen a világon! Lassan
már eladjuk az egész Holdat. Mi lesz a következő? A
Mars? Vagy a Vénusz?

- Arra még van időnk. - Bill Garner gondterhelt volt,
valamin nagyon törte a fejét. Eltelt egy kis idő, mire

G. Ferenczy Hanna NÉZETEK

Épen süttött ma reggel a nap
Elkoztam a karcsu Hóvirággal,
Megkérdeztem, materialista e -
Azt felelte, hogy ő igen.
Kértem, hogy bizonyítsa be
mert idealistának látszik.

- Ha az volnék, kibújtam volna
télien biztos odumból,

elvégre a nap akkor is ott volt az égen,
amikor szél szánkázott a jégen,
de józan vagyok, tanultam fizikát
és kémiát és dialektikát
kiszámítottam a reális időt,
hogy mikor kell megjelennem
mert én csak a tényeknek hiszek
minden más csak füst, illúzió
nem érdekkel a religió.

Tudom, hogy most élek, vagyok
de hogyha majd elhervadok
és szirmaimmal föld alá megyek
csak voltam, s többé nem leszek.

Hanem az Ibolya a bárgyú, csacska
megsúgom, nagy idealista. -

s fanyar volt, hűvös, mint a sír köve,
talán nem is ő a tavasz hírnöke ?

- Szép napsütést ! mit hallok önről? -
üdvözöltem egy szende kis lényt.

- Hallom, hogy csodának tartja a napfényt,
Hymnust költ, rajong (balga érzet)
és azt tartja, hogy örök az élet... -

Míg édes illatot lehel,
felnézett rám és így felelt:

- Itt a sötét bokrok tövében
irigy füvek közt élek én
sötét itt minden és sivár
nem talál rám a napsugár
de ha levetem kék ruhám
egy másik élet vár reám,

mert van egy napfényes liget
hol minden kis virágszívet,
mely itt most csak sóhajt lehel
ott lágy fuvallat ringat el -

Így szólt, aztán elhallgatott
szívemben mély nyomot hagyott
a két virágnak nézete
s egyforma véges élete.

S nem tudhatom meg jaj...soha
hogy melyiknek van igaza,
hogy van-e egy olyan liget
hol újra él, hol újra hajt
a Hóvirág, s az Ibolya ?

Bodó Csiba Gizella Ínyencségek

Eső után, a szőlőtőkék között

folytatta: - Hanem jobb lesz, ha valamilyen formában
legalizáljuk magunkat. Kerestünk már épp elég pénzt
ahhoz, hogy egy keveset visszafordítsunk belőle.

- Mire célszol?

- Arra, hogy a Regisztrációs Irodában
bejegyeztessük az összes eladott Hold-telket. Amúgy is
akadt már néhány kétkedő. Egyik másik túlságosan is
türelmetlen.

- Hát csak türelmetlenkedjenek.

- Nem egészen úgy van. A Regisztrációs Iroda
hivatalos szervezet, s ha sikerül tőlük kicsikarni egy
papírt, ami bizonyítja, úgy, ahogy kell, dátummal,
pecséttel meg miegymással az összes tranzakciót, akkor
tényleg nem lesz mitől tartanunk.

- Miért nem elég az az irat amit mi csinálunk?

- Mert így csak egy szélhámosság az egész. Annak
az elismervénynek amit mi adunk, sehol nincs nyoma,
csak a mi komputerünkben. Aki meg nagyon kíváncsi, az
másutt is érdeklodik.

Soós József Álom

állok akácvirág-havazásban
köröttem toronyból kiszédült
kitépelt nyelvű harangok
bronz némasága

a szabadság tükre vért mutat

lebegek szédítő mélységek felett
bágyadt hajnalból lassan éjfél lett
fojtott sikoly vet hurkot szívemre

Szent Ferenc A madárnak...

A madárnak szóltam, itt az alkony,
lejárt a röpte, holnapra, -
s másnak hagyja énekét.

Ha lesz még holnap.

Jahoda Sándor Tiszta dal

szimatoltad-e már a föld szagát?
Ínyeden érezted-e a könnyű, száraz bor
napérlelte bódító zamatát?

Ültél-e már nyárfa-rönkön
mikor parázs fölött szalonna sült,
s kakukkfüves gyepen, a láng-vörös
fényben, oldaladnál egy vizsla üdült?

Beúsznál-e már holdfényes tóba,
hol kedvesed a vízzel együtt ölelt,
hol hajnal pírja még nem pirogott,
s éji zümmögésre néma perc felelt?

Ez ínycsége az élet desszertjei
észrevetted-e ha veled megkínált,
vagy meg sem érintett, hagytad elsöpörni,
s Te is csak rohantál tovább?

Verzar Éva
Mire megvirrad...

Julis! Julis! Asszony! Csak nem hagy békén, s én
áldozatként, hogy szabaduljak tőle, elvonulok, mint a
nagyokosok, tollat veszek a kezembe, azzal ámítom
őnagyságát, hogy úr lettem, ahogy akarta. Alkotok. A baj
ott kezdődik, hogy fogalma sincs arról, mit irkállok, csak
azt látja, hogy a szaporodnak a betűk a papíroson.
Ahogy rágom a tollam végit, eszembe jut egykori tanító
nénim, aki dupladioptriás szemüvege alól, kezében egy
vonalzóval így fenytett:

- Áron, Áron, soha sem tudsz majd megírni egy
szerelmes levelet! „Nem es kell” gondoltam magamban,
hiszen van szájam, s megmondom annak, akit
kiszemeltem, hogy mit érzek. Azért írtam ám csudajó
fogalmazásokat év kezdetén, amikor arról kellett
bészámolni: „Hogyan telt a nyári vakáció?”

Nekem osztán volt, amit írnak, mert egy nyáron
annyi, de annyi minden történt, hogy az óra sose volt
arra elég, hogy az összes „vidám történetemet” papírra
vessem. Rég volt, elmúlt...

Jeney András
Tavaszerű

Téli bút elúzni jött a fürge szél.
Táncra perdül, ring, remegve fény szítál,
Rózsaszín sziromról meggyfehérre száll –
S megfagyott bogárka életet remél.

Jaj, de hó alól még búzt lehell a mély.
Sarjú fű riad, rikolt a jégmadár,

A csendben születik minden
hang, szerelem.
S a csendbe tér vissza minden:
hangszeremen.
Szerelmi vágy izzik minden
hangszeren át.
A csendben lobbanó minden
hang: szerenád.
Szerelmebe esik minden
hang a csendben.
S dalként száll fel a csend minden
szerelemben.

Kosztai József: Kukoricatörők

Molnár Szilvia
Tetszeltánc

Két test közt
szendergés
két száj közt
borzongás
esthajnal
fénytincsen
kondul a
vonzódás
képjáték
arcodhoz
szójáték-
villanás
(kezed
kezembe
képzelem)

Láp kuruttyl: tél, soh'sem lesz vége már!
Ám a fán – zsong, s néked mézet gyűjt a méh.

Március kitárja szíved s ablakod,
Záporral kopogtat, rétre csal Napot,
Mocsárt kiszárit, tűnik békanyál.

Asszonyod simul arcodhoz csöndesen,
Tiszta ágya vár a csöndes estelen –
S tavaszderűre rámosolyg a nyár.

Kisslaki László
A veterán ló kalandja

A ló már reggel óta poroszkált nyugat felé. Dicsérte esztét, hogy a hajnali csatában, mikor attakra riogott a kúrtszó, ő az ellenkező irányba vette a vágát, mintha lónak való zabos kiflit osztának arra felé. Csodálkozott, hogy a gazdája, a zsoldfizető defterdár ahelyett, hogy fékezne, kegyetlenül még a sarkantyúját is az oldalába vágta. A két talpas janicsár, akik a kantár után kaptak, hogy megállítsák, alig bírtak félreugrani előle. Egy szpáhi kivont szablyával a szökni készülő számvivőtiszthez ugratott s már felemelkedett kengyelében, de ahelyett, hogy lesújtott volna, lekapta a nyeregkápáról lógó pénzeszsákokat, és ízibe megfordította a lovát. Később, mikor sátrában kiöntötte az iszákot, s arany helyett csak kavicsok röhögtek vissza rá a szőnyegről, egy darabig zokogott a marcona vitéz, majd hazaszökött Váradra. Félévre rá, egyik régi tisztje látta a táncoló dervisek fehér szoknyájában fezzel a fején. Megdöbben, mert a volt parancsnoka éppen üres, kinyitott tenyerét az ég felé fordítva kerengett, ekstázisban a társaival.

Délutánra a ló már rég elfelejtette a kegyetlen vágózást. A vér is megszáradt a sörényén - na nem a sajátja -, mert a lovak őrzőangyala már Damaszkusztól kísérte. Ha jól emlékszik, talán déltájt kerültek a hátára a foltok, mikor a kövér gazdáját a haramiák lelőtték róla. Biztos az előkelő ruhája meg a bőrove miatt.

Hál' istennek, azóta könnyebben esik a bóklászás a csüdig érő fűben. – Meg kell, hogy mondja, nagyon nehéz volt az a mahomet nagy ember.

T. Ágoston László
Júlia

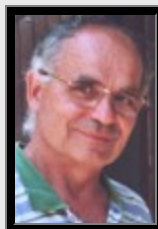
Júlia Péter feleségének a barátnője volt. Egy szalagban laktak, gyakran föl járt hozzájuk. Esténként hármában kártyáztak, vagy éppen matematikára okították. Esti tagozaton végezte a gimnáziumot, és sehogy se tudta megérteni a másodfokú egyenletrendszereket.

– Sötét egy tyúk – fakadt ki olykor Panni – ez is a fenekében hordja az esztét...

– Akkor pedig csinos esze van – kajánkodott a férfi –, kár, hogy mindig másba szerelmes...

– Majd megkérem, juttasson neked is valamit – válaszolt az asszony kissé cinikus, de elnéző mosollyal.

A férfi nem válaszolt a gunyoros megjegyzésre, de amikor legközelebb együtt kártyáztak, az asztal alatt hozzádörzsölte a lábikráját Júliáéhoz. Belebizsergett a háta, amikor a formás láb viszonzta a simogatást. Lekísérte a liften, s olyan közel álltak egymáshoz, hogy majdnem összeért az ajkuk. Beszélgettek valamiről, de egyikük se figyelt arra, mit mond a másik. Meg – megcsuklott a hangjuk, mint a mutáló kamaszoké. És ekkor Péter hirtelen elhatározással megfogta az arcát... A szájuk összeért...

Kobrehel Károly
Suzannához

Hogy tavasz lesz újra és én is megérem
Homályban, tétován már-már nem is hittem.

Tavasz, - tavasz lett újra!?
Vagy tán mégsem? Mondd miért nem?
Tavasz éke, tavasz ruha
Ah, most még elérhetetlen?

Fogd meg kezem, szorítsd meg,
Fordítsd felém tekinteted!.....
Oltsad szomjunk, te áradat
Szép forrása reménységünknek!....

elfeledettek

Szerkesztő: Fetykó Judit

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevéssé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Bárdos László
irodalomtörténész

Keszthelyi Zoltán

1909-1974

FÁJDALOM

Nem a tiéd, sem az övé, már csak az enyém:
senkibe se forrjon át e növény fájdalom,
mely motoszkál, kaparász a lélek menhelyén
s táplálékot csipeget a fagyos csontokon...

Mit meséljek könnyeimről? Ugysem értenéd,
hogy az éjfelek gonoszán táncot lejtenek
mellemen és zörgetik a csöndet és setét
falak mögé menekülnek, — ravasz gyermekek, —

falak mögül leskelődnek, ha fölrettenek
s morogva reámijeszt az ágy, szokott barát,
kiabál a sántalábu asztal, mennyezet,
s szurós zajjuktól hizik e négyesögű világ:

izgatottan számolják a messzesikló perceket,
gyerek szájuk összesűg-bűg havat-békát ellenem,
tervük, bolond haditervük, oszlopokat döntöget...
s feneketlen szakadékba kívánják a fekhelyem —

Testesülnek elfelejtett szégyensíró bánatok,
melyeket a napsugárban sziszegtek el szaporán
s ojtogattak a szivembe kigyónyelvű nappalok,
növekednek, testesednek minden éjen, éjszakán.

Hogy' zihál a házereszték!... Metsző füttyöket fakaszt
öreg-apró napiemlék s maró mérgeket repít
a szememre, az inyemre, hogy ne leljek már tavaszt,
ne lássam a nyíló reggel rubin-gyémántfényeit.

Ó, a mezők tarkasága, virágok, füvek
ölelnek a fájdalomba haló-csöndesen,
mig fölöttem és alattam ezer zug zizeg
és a szökött vidámságot, álmat keresem.

Senkibe se forrjon át e növény fájdalom:
nem a tiéd, csak az enyém, bennem sirdogál,
táplálékot csipeget a fagyos csontokon,
szeme tüzes, végtelenbe csillogó opál
(1936, Nyugat, 7.)

ÁRKON-BOKRON ÁT

Eső, fagy, hó és napsugár
koptatta, szívta hajamat,
dicséret dobolt vállamon,
selymes mosoly reám szakadt;

ÉGETT A FÖLD

Égett a föld és alszanak a házak,
bágyadtan mendegél a faszor.
A láz, a fojtott nyári láz kiárad
a szájakon,
mint a földuzzadt fájdalom.
A ritka vér, mint szegénység nevel,
a renyhe érben: kózsál, ógyeleg,
csak arra vár, hogy kurjantsa az ősz
a keserűen zúgó szeleket;
s nézi a kéklő hegyek erdejét,
honnét a vihar törzseket szakít
és nyugtalan dobálja majd feléd
éber dalait.

ÉJFÉLI DAL

Apró, törékeny váza vagy,
elámul rajtad az ész,
félőten fogom derekad,
ha éjfél csillaga néz.

Keresd a bolygót, mely adott,
elégett, nincs nyoma sem:
dicsérik majd a csillagok
hajnali hangszereken.
(1938)

ÚJ NAPOK

Üszkös szárnyakon szállnak az új napok,
Füstölgő halál mögöttük minden emlék.
Csupa rom, korom a táj, hol ballagok
S hol virágnitító szelek füttyöltek nemrég.

Midőn a búza a forró föld alól
Kidugta fejét és felnézett az égre,
Szénné változott. Már madár sem dalol.
Szomorú a csönd, e halálszavú béke.

Tündér nyári hegy! Tegnap dicsértelek,
Tarka hátadon ma pázsit, erdő nincsen.
Várok holnapig: a hajnali szelek
Hozzák tán a fényt, a dalt, hogy földerítsen
(1942)

gúnyoltak, mint az eszelőst,
ki féktelen s rajongva fut
s fölver álmából sokezer
alvó várost, alvó falut.

Sötétben, árkon-bokron át,
kóborkutyák ösvényein
kerengtem, hol szellő se járt —
csak fenyegető éveim
darázsraja kíséretett,
nem hallgatott el percre sem,
homlokomba ütődött és
dongott bátran, fölényesen.

Felhőkön túl madár füttyölt,
országuton fű serkedett,
üdvözöltem, becéztem a
hányódó parasztszekeret.
Csikóknak síró dallamát
a fülemben őriztem én,
reszketeg nyúl, félénk veréb
bizalmasan indult felém.

Hevertem puha pázsiton,
déli órán, álomtalan,
a nyugalom úgy villogott,
mint drágakő, mint vert arany,
a fák alá tért valahány
lankadt lábú ezüsbogár,
nem bántam, hogy a köveken
halál, enyészet kalapál.

Az éjszaka kézenfogott,
száraz vetésre vezetett,
láttam a szendergő szegényt,
a fagytakarta kerteket —
Falak mögött bujkált, lapult
a hold, az árnyék és a zaj
és süvített a rettegés,
mint a váratlan zivatar.
(1932)

FOJTÓ ÉJSZAKA

Elég egy szikra öröm,
Ha fojtó éj borul rám,
És tikkadtan csüng az ég
Egy messzi gőzös útján;
Elég, ha sír a csahos
Rémkép, a sors, remegve, —
Csókolj meg, bársonyszavú
Nyugalom, ülj szememre.

Szelíd vagyok, s lassan ég
Tüzem a menny mezőjén,
Tücsköm a szív s cserepes

ÉLETRAJZ

RAPSZÓDIA

*A Népszava 1942-ben visszaküldte:
„Kéziratban megy cenzúrára.”*

Marcona tél árnyéka osonva lejt
A messzi utcasarkon, tolvajként menekül,
Zsákjában fájdalom, ördögarcú gondok, —
Falaim között is bőségesen teremnek.
Ők hozták apátlan-anyátlan magányomba
A szenvedést, míg a napsugaras vágy
Verőfénnel álmodott.
Nem volt se éjjel, se nappal, csak nyugtalan,
Nyomasztó szitkok örök homálya
S a tavasz is hiába küldte halk dalait,
Ha látomások ligetét dicsértem.

Ki a szabadságot gyakran koszorúztam
Énekemmel s mormoltam, mint imát a hívő,
Hófúvásba számkivetett balgán
Szólongattam a csöndet:
Mutasson lángoló rügyet, édes szirmokat,
De irigy sötétség, gyászos hónapok
Ingerelték a halált s fagyról zúgtak az esték.

Gazdátlan, kivert kutyákon forog eszem,
Mily rettegés, mily kín villant szemükből.
Üldözött eb képében
Szükölt felém a sors.

Március első zsenge virága, bársonyos huga:
Rím! megszállott furiaként rohant
S fáklyáját lengette lázasan,
Hogy engedjen a föld.

Hideg, kemény a rög, fagyos a sír,
Hol virággal búcsúztam egyszer
S azt mondtam: Édesanyám!
Varjak húztak az égen fekete fonalat,
A lélek is fekete felhőkre meredt
S azt hitte, meghalt a gondolat.
Jártam tájaidon, zsarnok enyészet,
Kóbor fellegek falták a nap fényes
Gyermevét, a reményt,
Akkor a keleti égen feltűnt ikerárnyatok,
Boldog anyám, apám,
Gyönyörű csillagkezetek intett,
Mert busongva beszélt a szabadság.

Nyűgös rabságom, Tél, szomorúság:
Már ébrednek a fák, kéklik a menny,
Az eltemetettek szíve kihajt a hanton;

Ajkam — jön-é verőfény?
Nincs, nincs virág, elfagyott
A rügy, az eleven rét,
Reggelre kelve haragot
Lenget a végtelenség.

„AZ IGAZAT MONDD.”

József Attila emléke

Úgy kellett néki valóság varázsa,
Mint gyermeknek a tej és a kenyér;
S az igaz szó vezette új csapásra,
Amely a sejtett jövőbe tér.

Úgy énekelt szép szóval, tiszta szívvel,
Mint mesébéli énekes legény;
Amerre járt, halotta, hogy' süvít fel
A félelembe dermedő remény.

Mert félelem virága nyílt a tájon,
Hol költő-ajkán dallá vált az álom:
A szorgalomból sarjadó jövő.

Okos szeméből terhes éjszakákon,
Bátor mosolyt villantgatott az álom,
Mely reménységet s létet egybe sző.

VALÓSÁGBÓL MESÉT ÁLMODTAM

Valóságból mesét álmodtam,
Meséből valóságot.
Álmodt láttam a patakokban,
S lelkem tengerre vágyott.
Mikor tengeren hajókáztam,
Vizén az Alföld ringott,
S az izgalmas kalandozásban
Föltártam tenger titkot.

Március orgonáján jövődő hálaadó madarak
Mondják a himnuszt!
Ó, hangok tündéri szövete, színek varázsköre,
Virgonc patakok, torkom szorul.
Gyöngéden simogatom szellemarcotokat,
Szeretteim.
S ez irgalmatlan földi időben, mint üde
visszhang
Száll hajdani sóhajotok.
Apám, kicsiny ember, a kerek ég fele
birodalmad,
Álmodban álmodd megint a nótát,
Mit a juhászok holnap énekelnek!
Te, egyetlen nő, ibolyafényű anyám,
Mellette sugárszól, elhalványul a Nap,
Nem tündökölhet ragyogóbban meteor sem
Az éjszakában.

Szabadon szálltok alá ti ketten, mosolyogva,
Mert: tavaszt jövődölnek a rétek,
Ádáz háborúság holttetemén sarjad a pázsit,
Gyilkos viszályok lépte nyomán
Felizzik a béke.
(1942)

Koszta József: Berekhát

Költő Nagy Imre

Balázs Béla

Oláh Gábor

Kafka Margit

Rozványi Vilmos

gondolatok

Szerkesztő: Aszalós Sándor

Aszalós Sándor

Koszovó

Koszovó ügyében nem lehet mindenki számára megfelelő és igazságos rendezést, megoldást találni, ahogy ez jól érzékelhető. Koszovónak a szerb nép számára különleges jelentősége van, mert a tartomány számukra jelkép, vallásuk és kultúrájuk bölcsője, Szerbia szíve és történelmének neuralgikus része. A "szerb Jeruzsálemnek" nevezett Koszovó nemcsak a szerb romantikus mitológia kiindulópontja, hanem a vallási művészet és építészet, a szerb ortodox vezető szerep központja is. Itt alapították meg a Szerb Patriarchátust 1346-ban.

A szerb történelem-felfogás szerint az albánok segítették a török hatalomátvételt, cserébe azért, hogy az elmenekült szerbek földjére költözhesse nek és kihasználhassák a helyben maradtakat. Ezzel ellentétben az albánok úgy tartják, hogy őseik már jóval a szerbek előtt a tartomány területén éltek és az oldalukon harcoltak a tragikusan elvesztett rigómezei csatában. Koszovó a törökök rigómezei győzelme után az Oszmán Birodalom részévé vált.

Szerbia az 1877-es orosz-török háborút követően 1878-ban a Berliini Egyezményvel visszanyerte államiságát és ettől fogva külpolitikájának egyetlen célja a szerbségnek egy államban történő egyesítése volt. (Ennek az elképzelésnek lett áldozata az I.VH után a Vajdaság mely viszont soha sem volt része Szerbiának) Az első balkáni háborút követően - 1912-ben - Koszovó jelentős része vissza került Szerbiához, és ugyanebben az évben vált függetlené Albánia is és ettől kezdve szinte egy pillanatig sem volt felhőtlen a szerbek és az albánok viszonya.

A két balkán háború eredményeként Szerbia megszerezte Koszovót és Metóhiát valamint a Szandzsák jelentős részét, (másik része Montenegrónak jutott) és 1913. novemberében Szerbia része lett a vardári Makedónia. Ezzel lényegében befejeződött a Török Birodalom szerbjeinek Belgrád kormányzása alatti egyesítését célzó szerb balkáni politika.

Az első világháború után Jugoszláviában az 1920-as és 1930-as években több kísérlet volt arra, hogy szerbeket telepítsenek le Koszovóban, de ezek a próbálkozások az ott élő albánok ellenállásába ütköztek, akik ekkor már egyértelműen többségben voltak a tartományban.

A II. világháború után a vegyes lakosságú Koszovó státusza autonóm tartomány lett, majd az 1974-ben elfogadott alkotmány Koszovót majdnem egyenlő helyzetbe hozta az államalkotó köztársaságokkal, de ugyanakkor „autonóm tartomány” maradt. Az elnevezés megtartása azért volt fontos, mert a „köztársaságoknak” legalább elméletben megvolt az alkotmányos joga az elszakadásra.

A tartománynak volt parlamentje sőt vétőjoga a szövetségi parlamentbe és gazdaságilag is némi javulás következett, de az életszínvonal messze elmaradt a jugoszláviai átlagostól. Az albánok aránya a folyamatosan növekedett, egyrészt a körükben tapasztalható magasabb születésszám, másrészt a szerbek elvándorlása miatt, és az etnikai viszonyok változása újabb konfliktusokat hoztak a szerbek és az albánok között.

Slobodan Milošević – aki 1989-ben került Szerbia élére - a feltűzött szerb nacionalista érzelmekre építve megszüntette Koszovó autonómiáját, és szerb közigazgatást vezetett be a tartományban. Az albánok szembeszálltak a koszovói autonómia formalizálására törekvő miloševići politikával, melynek következtében a Jugoszláv hadsereg bevonult a térségbe, és mecsetek és kulturális emlékek szisztematikus lerombolását kezdték meg, (közel 250 mecset és imahely pusztult el) egyidejűleg felszámolták a helyi nemzetgyűlést, és bezárták az olyan iskolákat, ahol albánul tanítottak. Erre válaszul az albánok létrehozták a saját iskolarendszerüket, ami része volt annak a folyamatnak, hogy kialakuljon egy kettős társadalmi rendszer Koszovóban. A Koszovói albánok nyíltan a teljes önállóságot kezdték követelni, kezdetben békésen, a nyugat meggyőzésével, de a boszniai helyzet miatt reménytelenül, mivel a Nemzetközi Közösség nem volt hajlandó Koszovó ügyével foglalkozni a daytoni béketárgyalásokon. Ennek következtében a radikális albán vonal megerősödött akik szerint a békés út nem hozhat eredményt. Megalakították a Koszovói Felszabadítási Hadsereg (UCK) nevű gerillaszervezet, mely 1998-ra fegyveres felkelést szított. Az UCK-egységek 1998 eleje kezdetétől módszeresen törekedtek több nyugat-koszovói település - köztük Pec, Klina és Decani - ellenőrzés alá vonására, nem ritkán terrorista eszközöket alkalmazva fellépett a szerb civil lakossággal szemben hogy elűzzék a helyi szerb lakosságot. Ennek során szerb és roma lakosokat gyilkoltak meg, kínoztak és erőszakoltak meg, s hasonló sorsra jutott a szerb hatóságokkal való együttműködéssel vádolt néhány koszovói albán is. A Koszovói Felszabadítási Hadsereg nem kímélte a szerb műemlék templomokat épületeket sem, ennek következtében Koszovó-Metohiában 80 egyházi épületet rombolt le: 73 templomot és 7 kolostort köztük XIV. és XV. századbéli potólthatatlan műemlékeket. Különösen nagy veszteség a XIV. századi Szent Háromság kolostor felrobbantása amely a Mušutište fölötti dombon állt, egyben felgyújtva a kolostor lakóépületeit is, amelyekben értékes könyvtárat és ikonygyűjteményt őriztek, vagy a XIV. századi Binač kolostor is, amely a földig égett, így elpusztultak a páratlan értékű freskók is, melyek két különböző időszakból származtak, a későbbiek a XVI. századból valók. A Binač kolostor helye már II. Basileos bizánci császár idejében (976-1025) püspöki székhely volt. A megmaradt koszovói és metohiai kolostorok a szerbek szent helyei, de építészeti szerkezetük és gazdag freskófestészetük folytán koruk legnagyobb művészeti teljesítményei közé számítanak Európában. Egyházművészeti jelentőségüket és kulturális értéküket tekintve tehát ma is lényeges részét alkotják Európa és a civilizált világ szellemi és kulturális örökségének.

A szerbek nagy offenzívát indítottak az UCK ellen és az emiatt kezdeményezett rambouilleti tárgyalások sikertelensége után kezdődött meg márciusban a NATO bombázása. A szerbek ekkor etnikai tisztogatásba kezdtek mely során már nem egyszerűen az albán lakosság spontán meneküléséről, hanem szervezett, módszeres elűldözéséről, az országból történő tömeges kitoloncolásáról volt szó, melynek következményeként a szerb erők több mint 650 ezer koszovói albánt űztek el otthonaikból, és 370 ezer menekült kényszerült elhagyni

a tartományt. A NATO katonai tevékenységének hatására írták alá 1999 nyarán azt a megállapodást melynek értelmében a jugoszláv hadsereg és a különleges rendőri erők Koszovóból történő kivonását biztosította, amely megnyitotta a válság rendezésének útját.

A tartományt 1999-től az ENSZ igazgatja, és a NATO erők, a KFOR, tartja fenn a békét. 2001 óta az Önkormányzat Ideiglenes Intézményeinek (Provisional Institutions of Self Government) adtak át bizonyos önkormányzati feladatokat, megalakították a 120 tagú Koszovói Nemzetgyűlést, (Assembly of Kosovo) melynek 100 tagját közvetlenül választják, míg 20 hely a tartomány kisebbségeinek van fenntartva. 2004-ben újra etnikai jellegű zavargások voltak a régióban, melyek után megnőtt a nemzetközi nyomás Koszovo státusának rendezéséért. Martti Ahtisaari, az ENSZ főtitkár Koszovói Különmegbízottjaként tárgyalásokat folytatott a szerbek és albánok között, de a tárgyalások semmilyen eredményt nem hoztak. Ezért egy javaslatot dolgozott ki a tartomány jövőbeli státuszáról melynek lényege az, hogy mivel a felek közt nem képzelhető el kompromisszumos megállapodás, úgy vélte, hogy Szerbiába való visszaintegrálás nem életképes opció, és a döntés elodázása akadályt képez a tartomány demokratikus és gazdasági fejlődésében, elszámoltathatóságában és az etnikumok közti megbékélésben. A státusz rendezetlensége miatt Koszovo nem tud nemzetközi pénzügyi szervezetekhez fordulni, külföldi tőkét vonzani illetve teljesen integrálódni a régió gazdaságába és így nem képes az infrastruktúra megfelelő fejlesztésére, és a szegénység és széleskörű munkanélküliség felszámolására. A szerb politikusok érthetően elutasították Martti Ahtisaari javaslatát azzal, hogy nem erősíti meg Szerbia szuverenitását Koszovo felett és kérdésessé teszi így Szerbia területi integritását. A szerb vélemény szerint Martti Ahtisaari javaslata több ponton lehetőséget ad Koszovo függetlensége felé, mely ellentmondásban van a nemzetközi jog alapvető elveivel, amelyek kétség nélkül védik a nemzetközileg elismert államok szuverenitását és területi integritását. A Koszovói Különmegbízott 2007. március 26-én beterjesztett változata szerint, az egyetlen járható út, a nemzetközi felügyelet mellett gyakorolt függetlenség. Majd 2007. április 3-án Ahtisaari bemutatta javaslatait Koszovo végső státuszáról az ENSZ Biztonsági Tanácsának, mely egyértelműen javaslatot tett Koszovo kezdetben nemzetközi felügyelet mellett gyakorolt függetlenségére. A javaslatot Pristina elfogadta, míg Belgrád továbbra is elutasította a javaslatot mert úgy vélte, hogy az Ahtisaari-javaslat hamis képet fest a koszovói helyzetről, és ezért számukra elfogadhatatlan.

A koszovói parlament Koszovo függetlenségét egyoldalúan, 2008. február 17-én kiáltotta ki, mely elfogadhatatlan Szerbia számára. Egyidejűleg a szélsőséges koszovói albán nacionalisták elutasították a helyi kisebbségek jogbiztonságának szavatolását, és a Függetlenség nevű szervezetük az ezt szolgáló törvények elleni szavazásra szólította fel a parlamenti képviselőket és egyben bejelentette, hogy csak a teljes, mindenféle nemzetközi gyámkodás nélkül megvalósuló koszovói függetlenséget hajlandó elfogadni.

Szerbiának Koszovo elvesztésének fájdalma nekünk magyaroknak különösen érthető. Félni lehet attól, hogy a szerbek hazaszeretete a nemzetközi döntés következtében egészségtelen nacionalizmusba válthat át, ezért Koszovo mai helyzete könnyen sejtethet aggasztó jövőt is.

„A világ jelentős része úgy látja, hogy Szerbia a kilencvenes évek balkáni háborúival eleve a rossz oldalra állt, és ennél fogva többé nem lehet igaza. Pedig a szerb álláspontban van mit megfontolni, és ha a világ elismeri Koszovo egyoldalú függetlenségét, azzal olyan precedenst teremt, amely minden országot aggodalommal tölthet el, ahol egy tömbben élnek a nemzeti kisebbségek”¹ – írja Raju Thomas amerikai politológus és úgy véli, hogy ha a világ honorálja az egyoldalú lépéseket, akkor akaratlanul is bátorítja a szakadár erőszakot a világ más pontjain. Elég lesz megtámadni a rendőrséget-katonaságot, kiprovokálni a hatóság választát, majd az emberi jogok sérelmére hivatkozva nemzetközi oltalmat kérni, és annak védelmében kikiáltani a függetlenséget. Koszovo függetlensége felveti azt a kérdést is, hogy a boszniai szerbek - boszniai Szerb Köztársaság - is leszakíthatják Boszniáról az ország felét annak ellenére, hogy Miroslav Lajcak, a nemzetközi közösség sarajevói főképviseelője kijelentette, hogy a boszniai szerb entitásnak a Daytoni békemegállapodás értelmében abszolút semmi joga nincsen az elszakadásra. Ezzel szemben Koszovo függetlenné válásával kapcsolatban komoly nemzetközi jogi és politikai problémák merülnek fel. Elsősorban azért, mert ugyanezen az alapon sok más népközösségnek is joga volna a függetlenségre, - így a boszniai Szerb Köztársaságnak is - de a nagyhatalmaknak eszükben sincs teljesíteni kérésüket. Ha pedig minden esetre más-más szabály vonatkozik, az a nemzetközi jog végét jelentheti. Ezért nem meglepő az, hogy Milorad Dodik kormányfő egyértelművé tette, hogy a boszniai Szerb Köztársaság élni fog önrendelkezési jogával, ha a világ országainak többsége Koszovo függetlenségének elismerésével megsérti a nemzetközi jogot.

A Metazin internetes lap szemléje alapján Isabelle Lasserre - a Le Figaro külpolitikai kommentátora - az egész nyugati Balkán-politika csődjéről ír, kihangsúlyozva, hogy az Európai Unió a délszláv háborúk kitörése óta többnemzetiségű államok fenntartását szorgalmazta, többek között Szerbiában is. Amikor tagállamai most egymás után ismerik el az egyoldalúan elszakadó Koszovót, lényegében önnön politikájuk kudarcát szentesítik. Sáfrány Attila vajdasági közíró arról értekezett egyik kommentárjában, hogy félő politikai baklövés Koszovo függetlenségének elismerése. Ha ugyanis nem lesz lehetőség arra, hogy a szerb nemzettudat nagyobb sérülések nélkül átvészelhessen az elkerülhetetlenül előtte álló politikai változást, akkor Szerbia ismét visszakerülhet a nemzeti örület, a nacionalizmus, a radikalizálódás gödrébe, és senki sem tudja tudja, milyen szörnyűségek fognak a felszínre törni.

Magyarországnak sem kell sietni Koszovo elismerésével, ki kell várni a megfelelő politikai helyzetet, amikor Koszovo végleges státusa kialakul. Annak ellenére, hogy a Koszovo probléma robbantotta ki a jugoszláviai háborút és eredményezte Jugoszlávia felbomlását, Koszovo Szerbia része. Magyarországnak Szerbiával vannak közös dolgai és nem Koszovóval, Magyarország Szerbiával határos és nem USA-val. Ha már Európa igazságtalan volt Szerbiához, Magyarországnak nem kell ehhez az igazságtalansághoz statisztálni. Nekünk magyaroknak emlékezni kell arra, mit jelentett Erdély elszakítása.

Vajda Mihály Bibó István aktualitását elemezve2 jut el oda, hogy a „Nemzetközi Közösség akkor járhatna el felelőséggel, hogy az általa elfogadott két elv, a történeti és az etnikai elv, a status quo elve és az önrendelkezés elve külön-külön nem vezethetnek el olyan megoldáshoz mely hosszú távon elfogadható lenne mindkét szemben álló fél számára. Volt-e valaki is a politikusok között, akinek eszébe jutott volna, hogy a legjobb és legfelelősebb megoldás talán Koszovó felosztása lenne? Az északi rész (a szerb szent emlékek többsége ott van, a koszovói szerbek többsége ott lakik) Szerbia része lehetne, a déli rész pedig egy független albán Koszovó. Nem lehetetlen, hogy voltak olyanok, akik így gondolták. De még netán ki is mondták ezt, véleményük visszhang nélkül maradt. A megosztás ugyanis csak azok szemében tűnhet megoldásnak, akik látják, hogy mindkét félnek egyszerre igaza is van, meg nincs is igaza.”

Koszovó felosztása azt is jelenti, hogy az elszigetelt, kis falusi enklávékban élő szerbek nem fogják elhagyni szülőföldjüket, de ha Koszovó nem kerül felosztásra, akkor a szerbeknek el kell hagyniuk az új koszovói államot. Ha pedig Szerbiába költöznek át, igyekeznek majd vagy Belgrádban, vagy a Vajdaságban letelepedni, gazdaságilag ugyanis ezek az ország legfejlettebb területei. Ezáltal pedig tovább csökkenhet a kisebbségek aránya a vajdasági összlakosság körében.

Magyarország vigyázói szeméit pedig most ne Koszovóra vesse.

Fazekas Mihály

1766-1828

Az én poézisom

Lantosok-é? hegedűbe valók? vagy táragatóba?
Amiket én eddig firkálék; hogy ne hazudjak,
Nem tudom én. Aprócseprők, azt látja akárki,
És ha dorombba verik, sem szégyenlik magokat meg,
Amely verssorok egynéhány egyforma betűkön
Végződnek; hajdan azokat nevezék magyaroknak,
Már azokat ma cigány s köldűs szájába valóknak
Hirdetik. A Drómó tudná ízlésteket, édes
Lantosim! Amíg hát e per valamerre ledülne,
Írjunk kis Múzsám pompás tógát viselendő
Verseket is, ha tudunk, de azért senkit se nevezzünk
Köldűsnek, se cigánynak, az e'félékbe ha nem fog
Kedvet lelni, mivel zabolát nem szenved az izlés.

A szem tüze

Manci velem szemközt üle,
Mosolyogva rám tekintte,
Vérem, jaj, mint felpezsdüle!

Mancihoz

A hatalmas szerelemnek
Királynéja ihol jó,
Vagy talán az én szivemnek
Vívója az? ő az, ő!
Mely felséges egy munkája
A pompás természetnek,
Minden íze, porcikája
E gyönyörű termetnek!
Nincs őrajta álragyogvány,
Minden kitölt magából,
Igy jött ki az első leány
A teremtő markából.
Mely gögetlen rátartással
Hord egy bokor kellemet!
Mely szemérmes hódítással
Int magához engemet!
Jer! legyetek segítségim,
Ész! vitézség! istenek!
Mert elhagytak tehetségim,
Jaj! már hozzá szöktenek.
Vad nyakasság! fére! fére!
Ez a bájos tekintet

Lobbot vetettem színté.
Hej, ha mindég így lehetne,
S szemünk egymás szemére
Ily szikrákat hányna-vetne,
Fűtő sem kén' télére.

ÉLETRAJZ

Rajta vitéz!

Trombita zeng, dühög a paripák nyoma, durrog az ágyú,
Bóg, morog a levegő, püfög a föld, bömböl az elgyült
Bombi, az aprólék tűzfegyverek egyre ropognak.

Lóra legény! jön az ellenség, ránk hajtja kapóra
Veszni való seregét; résen kell várni vitézek!
Már elibek bukkant egy éppen rájuk irányzott
Bombi, meg is dobbantak ugyan; de megint iramodnak,
Meghökken a halál tőlök, s ím ránk igazítja
Veszni való seregét; résen kell állni vitézek! -

Így vetik a dühögő szelek a moccanni szokatlan
Kösziklák derekához az oktalanul hömpölygő
Nagy tenger vizeit, melyhez dulakodva rohannak,
S elbődülve locsongnak el, ők is veszteket érik
Márvány mejjünkön. Nyomd bé, fiam, a süveged jól,
S rettentő kardod magyarán markodba szorítván
Rajta vitéz! Nagy szíved után, nagy lelked azonban,
Mely a győzöttön könnyörülő, nyomba kövessen.

A csermelyhez

Hová kis víz olyan sebessen,
Hová sietsz olyan szivessen?
A virágok, kik rád hajolnak,
S mintegy csókjaidér bókolnak,
Nem tartóztatnak egy cseppet is,
Sőt még kerülgeted őket is.
Apró cseppek! csillapodjatok,
Szörnyűség az, amint omlatok,
Vagy tán ti is felhevültetek,
S velem egyformákká lettetek?
Mégis, hogy egymást felleljétek,
Nem szükség, hogy így kergessétek,
Ha ama kis malmot éritek,
Ott egymást majd ölelhetitek,
Mátkátokat ott csókoljátok,
S a zubogón úgy bocsássátok,
Amelyen midőn lerepülnek,
Sok apró ködöcskéket szülnek.
Óh, ha ti is így kívánczotok,
Tudom, hogy engem sem átkoztok,
Kinek a legforróbb szerelem

Büszke gögöm ellenére
Hatalmamból kiintett.
Bírad tehát szívem, eszem
S mindenem ennél fogvást,
Csak vess értek, óh győző szem!
Egy mosolygó pillantást. -
De ím, míg e kegyet kérem,
Ő megy s tán rám sem ügyel,
Vagy talán csak a szemérem
Csalja még előlem el!
De héj! ha úgy osztogatta
Venus közzénk kegyelmét,
Hogy kellemét néki adta,
Nékem csak a szerelmét;
Ha ő nem érez és csupán
Hódít, bár ártatlanul,
S az én szívem e nagy csatán
Csupán hódolni tanul! -
Fére bolygó gondolatok!
Melyeket szült a vak ész,
Kis reményim tornyozzatok,
Ím angyalom visszanez.

A legendás Soós Imre, Lúdas Matyi szerepében,
(1950)

Lúdas Matyi

Érdemes olvasni, vagy újra olvasni!

A szerző az olvasókhöz

Hajdan ütlekkel magyarázták a mi atyáink,
Hogy mi az alsó rend törvénye? kinél az igazság? -
Aki erősebb volt, ugyan az kényére bitangolt. -
A lepocsékolt nép dühös indulatja kanóccal
Adta jelét olykor bosszújának; de oroslány
Szíve kevésnek volt, hogy mint Matyi visszapofozza,

Egészen megfőzé kebelem.
Óh, miket biznék én reátok,
De már előllem elfutátok,
Ti egymást hancúzva üzitek,
S panaszimat nem is értitek.
Könnycseppjeim, kiket még lelek,
Menjetek el hát ti ővelek,
Majd a malomnál megálljatok,
Kerekére le ne fussatok,
Ott várjátok meg kedvesemet,
Ki öli s éleszti szivemet.
S ha vizet merít korsójába:
Fussatok bele hamarjába,
S ha inni felviszen szájára:
Csepegjete szép ajakára.
Onnan lejjebb-lejjebb menjetek
S titkai közt enyelegjete,
S míg nyájason csikládozzátok,
Szívébe ezeket sugjátok,
Hogy egy bájoló tekintete
Minden nyúgodalmam elvette,
S megfosztott legfőbb vagyonomtól
Elszakasztván szabadságomtól.
Mondjátok, hogy e nagy kincsemet
Se kérem vissza, csak engemet
Tartson hívének annál fogva,
S nézzen egyszer rám mosolyogva.

Ami goromba csapást vett a zabolátlan erőtől.

Elmúlt a vad idő; ki van ennek szabva határa
Szintügy, mint annak; szent a törvény; s az igazság
Fennyen hordja fejét, mert van bizodalma Hazánknek
Bölcs fejedelmeiben. Bátran eleresztem azért én
Döbrögi Mátyássát, mint medvét, mely vadonából
Emberi kézre került, és már gazdája dudáján
Úgy illeg-billeg, hogy rajta akárki nevetet,
Senki fiának sem lévén oka tőle szepegni.

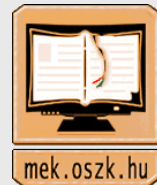
Bécsbe ugyan hírem nélkül szöke póre gatyában
És boglyas fővel: most én csimbókba kötözve
Fürtjeit és e kis kacagánkát vetve nyakába,
A korhelyt, fogadott apjának visszabocsátom.

Debrecenből, januárus 12.-én 1816-ban.

F. M.

Teljes szöveg

**A Magyar Elektromos Könyvtár
adattárából.**

[Vissza a tartalomjegyzékhez.](#)